

Lausunto

6.3.2026

VN/2922/2026
VN/2922/2026-MMM-14

Ympäristöministeriö

Maa- ja metsätalousministeriön lausunto luonnokseen kaupunkivesiasetuksen muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) suhtautuu asetusmuutoksen luonnokseen pääosin myönteisesti. Valtionapuviranomaisen tehtävien siirtäminen elinvoimakeskukselle myös ravinteiden kierrätyksen avustusten osalta on perusteltua, kun huomioidaan näihin avustuksiin käytettävissä olevien määrärahojen pieneneminen sekä se, että elinvoimakeskus toimii valtionapuviranomaisena myös muissa vesien tilan parantamiseen tähtäävissä avustuksissa. MMM pitää myönteisenä sitä, että asetusmuutos voi selkeyttää eri rahoitusohjelmien rooleja.

Ravinteiden kierrätyksen avustusten yhdistäminen osaksi kaupunkivesiasetusta on sikäli perusteltua, että ravinteiden kierrätyksen hankkeet rajataan pääosin yhdyskuntien jäte- ja hulevesiin liittyviin hankkeisiin ja siten avustusten aihepiiri liittyy varsin läheisesti kaupunkivesiasetuksen nojalla aiemmin myönnettyihin avustuksiin. Lisäksi jatkossa sekä ravinteiden kierrätyksen että kaupunkivesiin liittyvissä avustuksissa valtionapuviranomaisena toimii elinvoimakeskus.

Säännöskohtaiset huomiot

4 §

Muistion perusteella hankkeissa kierrätysravinteiden raaka-aineina käytettävien jakeiden rajausta tiukennetaan verrattuna ravinteiden kierrätykseen sovellettavaan erilliseen valtionavustusasetukseen (657/2020, Raki-asetus). Jatkossa mahdollisia raaka-aineita eivät olisi muut jäte- ja sivuvirrat kuin yhdyskuntien jäte- ja hulevesien käsittelyssä muodostuvat jakeet tai vesistä poistetut biomassat. Tässä yhteydessä ei mainita jäte- ja hulevesiä, mutta toisaalla muistiossa mainitaan ravinteiden talteenotto ja kierrätys myös jätevesistä. Yleisesti MMM pitää rajattua syötemateriaalien joukkoa perusteltuna eri rahoitusohjelmien roolien selkeytymisen näkökulmasta ja avustuksiin käytettävissä olevien määrärahojen pienenemässä. Toisaalta myös muut tavat edistää vesiensuojelua ravinteita kierrättämällä on asetusehdotuksessa mahdollistettu, mikä mahdollistaa laajasti erilaisten hankkeiden tukemisen asetuksen tavoitteiden puitteissa, mutta voi aiheuttaa päällekkäisyyttä eri rahoitusohjelmien kesken.

Maa- ja metsätalousministeriön ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelmalla rahoitetaan lannan ja muiden vastaavien ravinnepitoisten biomassojen prosessointia siten, että niistä saadaan maataloudelle välttämättömät ravinteet talteen esimerkiksi orgaanisia lannoitevalmisteita tai muita korkeamman jalostusasteen tuotteita kehittämällä. Lisäksi ministeriö tukee ravinnekiertotuella biokaasulaitoksia, jotka tuottavat lannasta tai vesistökasvillisuuden hoitojätteestä biokaasua ja pitkälle jalostettuja ravinnevalmisteita markkinoille. Tuen avulla edistetään lannan ravinteiden hyödyntämistä laajemmalla alueella ja kierrätyslannoitevalmisteiden markkinoiden syntymistä sekä vastataan biomassan jalostamiseen liittyviin kannattavuusongelmiin. Ravinnekiertotuen tavoitteena on erityisesti edistää

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

lannassa olevien ravinteiden siirtymistä fosforiylijäämäalueilta käytettäväksi alueille, jossa vastaavaa ylijäämää ei ole.

5 §

MMM kiinnittää huomiota siihen, että harkinnan perusteet ovat kaupunkivesiasetuksessa Raki-asetusta suppeammat keskittyen vesien tilan parantamiseen Raki-asetuksen useiden tavoitteiden si- jaan. MMM pitää tätä perusteltuna huomioiden määrärahojen pieneneminen ja vaikuttavuuden tavoittelu tarkemmin kohdennetuilla hankkeilla. Tämä on linjassa Raki-ohjelman vaikutusten arvioinnin vuosille 2020–2023 (Sweco, 2024) suositusten kanssa. MMM huomauttaa kuitenkin, että usein ravinteiden kierrätyksen hankkeilla on mahdollista saavuttaa muitakin hyötyjä kuin vesien tilan parantaminen, kuten muistion pääasialliset vaikutukset -osassa on tunnistettu. MMM esittääkin, että haku- kuulutuksissa ohjattaisiin hankkeita monihyötyisyyteen silloin, kun se ei ole ristiriidassa avustusten päätavoitteen kanssa.

7 §

MMM kiinnittää huomiota siihen, että myös valtion virastot ja laitokset voisivat toimi hakijoina. Aiem- massa Raki-asetuksessa hakijoiden joukkoa ei ole rajattu, ja viimeisimmissä ravinteiden kierrätyk- sen hankkeiden haku- kuulutuksissa valtion virastojen ja laitosten osallistuminen on mahdollistettu. Asetusmuutoksen myötä tämä ulottuisi myös kaupunkivesien avustuksiin, joiden hakijoina mainitut tahot eivät aiemmin ole voineet toimia. MMM pyytää kiinnittämään erityistä huomiota valtion virastoi- lle ja laitoksille myönnettävän rahoituksen harkintaan ja perusteluihin, huomioiden virastojen ja laitosten muu rahoitus sekä yhteisrahoitteisen toiminnan periaatteet, kuten vapaaehtoisuus ja välitön vastikkeettomuus.

8 §

Ravinteiden kierrätyksen avustuksiin voitaisiin jatkossa myöntää tukea ei-taloudelliseen toimintaan myönnettävänä tukena, ja taloudelliseen toimintaan tukea myönnettäessä yleisen ryhmäpoikkeusa- setuksen ohella myös de minimis -tukena. MMM pyytää arvioimaan tämän muutoksen vaikutuksia ja esittämään periaatteet, joiden mukaisesti avustukset myönnetään, kuten mm. aiemman kaupunkive- siasetuksen muutoksen (114/2024) yhteydessä muistiossa on esitetty.

Osastopäällikkö

Jonas Liimatta

Neuvotteleva virkamies

Petri Nissinen

Liitteet

Jakelu

YM Ympäristöministeriö

Tiedoksi

VN/2922/2026-MMM-14

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: